

Nieuwe maatregelen schooljaar 2023-2024

MEERDERE ONDERWIJSNIVEAUS

Versoepeling leraar-in-opleidingsbaan (LIO-baan)

((buitengewoon) basisonderwijs, (buitengewoon) secundair onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, basiseducatie)

Een leraar-in-opleidingsbaan wordt vanaf schooljaar 2023-'24 ook mogelijk in de ambten van **kleuteronderwijzer** algemene en sociale vorming, **onderwijzer** algemene en sociale vorming en **leermeester** algemene en sociale vorming, compensatietechniek-braille in type 6 in het buitengewoon basisonderwijs.

Heldere voorwaarden voor een leraar-in-opleidingsbaan brengen meer duidelijkheid over:

- de aanstelling
 - Een LIO-baan wordt uitgeoefend in één of meer erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen.
 - De leraar-in-opleiding is aangesteld in een ambt van onderwijzend personeel en volgt een lerarenopleiding voor hetzelfde onderwijsniveau als waar het ambt in wordt uitgeoefend.
 - De leraar-in-opleiding heeft minstens een 'ander bekwaamheidsbewijs' voor het ambt waarin hij is aangesteld.
- de opdracht en stages
 - Een LIO-baan van minstens vijfhonderd uren op jaarbasis vervangt maximum 30 studiepunten praktijk van de lerarenopleiding.
 - Een LIO-baan van minimum 0,6 vte in een centrum basiseducatie vervangt maximum 30 studiepunten praktijk van de lerarenopleiding.
 - Een LIO-baan met minder dan vijfhonderd uren of 0,6 vte wordt aangevuld met stage.
- de begeleiding en overeenkomst
 - Eén of meer personeelsleden van de betrokken scholen nemen het mentorschap van de leraar-in-opleiding op.
 - De lerarenopleiding en de betrokken scholen sluiten een overeenkomst en bepalen hierin de verantwoordelijkheden en rollen over de begeleiding en evaluatie van de leraar-in-opleiding.
- het salaris
 - De leraar-in-opleiding ontvangt een salaris op basis van het ambt en het bekwaamheidsbewijs.
 - Voor [\(bu\)bao worden de leraren-in-opleiding](#) met een 'ander bekaamheidsbewijs' volgens salarisschaal 300 betaald.

Gastleraar via dienstverleningsovereenkomst

((buitengewoon) basisonderwijs, (buitengewoon) secundair onderwijs, centra voor volwassenenonderwijs)

Scholen of centra die door het lerarentekort lesopdrachten niet kunnen invullen met [een statutaire aanstelling](#), kunnen een werknemer van een bedrijf of organisatie in dienst nemen als gastleraar.

School- of centrumbestuur en bedrijf of organisatie sluiten een **dienstverleningsovereenkomst** af - met afspraken over opdracht, beschikbaarheid, verloning, kwaliteitsverwachtingen, werkplek ... - met gegarandeerd behoud van salaris en financiële voordelen. De gastleraar blijft in dienst van zijn werkgever en verwerft dus **geen rechten** binnen onderwijs.

De gastleraar beschikt minstens over een **voldoende geacht bekwaamheidsbewijs** voor het ambt van leraar in het betreffende onderwijsniveau en is **minstens 3 jaar** in dienst van het bedrijf of de organisatie.

De school of het centrum kan een deel van de reguliere omkadering voor onderwijzend personeel **omzetten in een krediet** a rato van de afgesproken lesopdracht van de gastleraar.

Meer flexibiliteit voor de gastleraar

(basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs)

Het begrip 'voordrachtgever' wordt vervangen door '**gastleraar**'.

Een school- of centrumbestuur kan een deel van haar lesomkadering inzetten om gastleraren aan te trekken. In **alle onderwijsniveaus** is er **een versoepeling**:

- **bao**
 - Per gastleraar kan maximum het aantal lestijden dat overeenkomt met een derde van een voltijdse lesopdracht ingezet worden voor gastlessen in een specifiek leergebied.
 - Versoepeling tot en met het schooljaar 2024-'25.
- **voltijds so**
 - Vertrekpunt: op jaarbasis kan je **maximum 4 uren** aan gastleraren besteden, voor de structuuronderdelen Defensie en veiligheid TSO, Integrale veiligheid TSO en alle structuuronderdelen ballet KSO zijn dat **maximum 6 uren**
 - Versoepeling tot en met het schooljaar 2024-'25: **maximum een derde van de uren** van de wekelijkse lessentabel van het betreffende structuuronderdeel.
- **buso**
 - Vertrekpunt: op jaarbasis kan je **maximum 2 uur van de wekelijkse lessentabel** duale structuuronderdelen van OV3 en OV4 aanwenden, en een centrum voor deeltijds beroepsonderwijs kan tot 20% van het lerarenpakket aanwenden.
 - Versoepeling tot en met het schooljaar 2024-'25: **maximum een derde van de uren** van de wekelijkse lessentabel van de betrokken opleidingsvorm.
- **dko**
 - Voorheen: **maximum 5%** van de lesomkadering.
 - Versoepeling: een academie bepaalt op basis van **onderhandelingen** in het bevoegde lokaal comité het deel van de vacante lestijden dat ze wenst aan te wenden voor een gastleraar.
- **vo**
 - Voorheen: **maximum 5%** van de lesomkadering.
 - Versoepeling: een centrum bepaalt op basis van **onderhandelingen** in het bevoegde lokaal comité het deel van de vacante VTE (CBE) of het deel van de vacante leraarsuren (CVO) dat ze wenst aan te wenden voor een gastleraar.

Klokkenluidersregeling

((buitengewoon) basisonderwijs, (buitengewoon) secundair onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, basiseducatie, CLB, hoger onderwijs)

Personen die een **inbreuk op de regelgeving** (zoals EU-regelgeving op overheidsopdrachten, bescherming privacy of milieu) over hun school, academie of centra melden, worden beschermd. Deze bescherming geldt niet voor leerlingen, studenten of ouders. Iedere school, academie of centra moet een **intern kanaal** hebben om inbreuken te melden. Daarnaast kan je ook een inbreuk melden bij de **Vlaamse ombudsdienst** (niet-hoger onderwijs) of **regeringscommissarissen** (hoger onderwijs).

Wijzigingen verlofstelsels

(basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs)

Alle personeelsleden hebben **jaarlijks recht op vijf dagen afwezigheid** voor verminderde prestaties om een gezins- of familielid bij te staan om medische redenen.

Het **politiek verlof op verzoek** kan vanaf 1 september voltijds of deeltijds opgeschort worden als het personeelslid tijdelijk een onderwijsopdracht wil opnemen in het kader van het lerarentekort.

Inspectie 2.0: maximaal op maat van elke school of academie

(basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs)

De onderwijsinspectie stemt elke doorlichting nog meer af op maat van de school of de academie. Gegevens uit de [DataWijzer](#) en informatie uit vorige doorlichtingsverslagen zijn het vertrekpunt.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Het **aantal inspecteurs** in een doorlichtingsteam is afhankelijk van de grootte van de instelling, het aantal vestigingsplaatsen, inschrijvingen, leraren, onderwijsvormen ...
- Het **aantal dagen** varieert van minimum twee tot maximaal vijf dagen ter plaatse.
- De onderwijsinspectie kiest op basis van inhoud een **bepaald scenario** (een selectie van ontwikkelingsschalen).
- De **frequentie** varieert: elke instelling krijgt binnen de zes schooljaren een tot twee keer een doorlichting.
- Tussen twee doorlichtingen vinden er een of meer **tussentijdse bezoeken** plaats. Deze bezoeken verschillen in inhoud en frequentie.

Omzetten van een vervanging in punten of uren

((buitengewoon) basisonderwijs en (buitengewoon) secundair onderwijs)

Een schoolbestuur kan bij de afwezigheid van een personeelslid de **betrekking in een wervingsambt** van het onderwijzend personeel waarvoor ze recht heeft op een reguliere vervanging, **omzetten in punten** beleids- en ondersteunend personeel (basisonderwijs) en ondersteunend personeel (secundair onderwijs) of **in uren** paramedisch, sociaal, medisch, psychologisch en orthopedagogisch personeel (buitengewoon basis- en secundair onderwijs).

De omzetting geldt voor de **afwezigheid van de titularis en maximum voor het schooljaar**. De omzetting eindigt als de titularis (vervroegd) terugkeert of als het personeelslid dat tijdelijk aangesteld is vrijwillig ontslag neemt.

Vanaf het ogenblik dat de lestijden van de niet-vacante betrekking omgezet worden naar punten of uren, wordt deze niet-vacante betrekking in **een ander ambt** ingericht. Voor de duur van de omzetting is dit geen betrekking van onderwijzend personeel en gelden er geen statutaire regels t.a.v. de initiële betrekking. Deze mogelijkheid is tijdelijk van aard en geldt voor de schooljaren 2023-'24 en 2024-'25.

Leraar-specialist

((buitengewoon) basisonderwijs en (buitengewoon) secundair onderwijs)

Schoolbesturen krijgen de mogelijkheid om de vlakke loopbaan van leraren te doorbreken via een **leraar-specialist**. Een ervaren leraar krijgt de ruimte om een bepaalde **specialiteit in te zetten of verder te ontwikkelen en krijgt hiervoor [extra loon](#)**.

Het mandaat geldt voor drie schooljaren, maar kan verlengd worden. De toewijzing gebeurt a rato van **maximum 5% van de lesomkadering** van de school en op basis van drie generieke criteria (minimum 10 jaar dienstanciënniteit in het ambt van leraar, expertise of competenties voor specifieke taken, een positieve evaluatie in het ambt van leraar), aangevuld met lokaal bepaalde en onderhandelde criteria en specifieke taken.

Bijvoorbeeld: een school kan een leraar-specialist inzetten om nog meer **ondersteuning te geven aan startende leerkrachten**. Een andere school kan de leraar-specialist toespitsen op de **meest moeilijke klassen**. Een school in de Vlaamse Rand kan een leraar-specialist de ruimte geven om zich verder te bekwamen in vakdidactiek Nederlands. Elke school is anders en **elke school krijgt het vertrouwen om eigen klemtonen** te leggen.

Extra werkingsbudget voor capaciteit voor leerlingen met een verslag, IAC verslag of OV4-verslag

((buitengewoon) basisonderwijs, (buitengewoon) secundair onderwijs)

Scholen die extra capaciteit creëren en **minstens zeven extra leerlingen tov vorig schooljaar** per type (verslag of IAC-verslag) inschrijven, kunnen een extra werkingsbudget krijgen voor leerlingen met:

Voor het schooljaar 2023-'24:

- Verslag of IAC-verslag type 2 en 3 bubao;
- Verslag of IAC-verslag opleidingsvorm 1, type 2 en 3 buso
- Verslag of IAC-verslag opleidingsvorm 2, type 2 en 3 buso

Voor schooljaar 2024-'25 bepaalt de Vlaamse Regering opnieuw welke opleidingsvorm(en) en type(s) extra werkingsbudget krijgen om extra capaciteit te voorzien. Scholen kunnen dan opnieuw een aanvraag indienen.

Invoering decreet leersteun

(basis- en secundair onderwijs)

Het [leersteundecreet](#) ondersteunt leerlingen om zich maximaal te ontwikkelen en helpt scholen en leraren om dit werkbaar te maken. Het omvat **maatregelen** om:

- De brede basiszorg en verhoogde zorg van scholen te versterken.
- Via een leersteunmodel scholen te ondersteunen bij specifieke onderwijsbehoeften. De 39 algemene en 4 specifieke leersteuncentra helpen elke school hierbij.
- Gewoon en buitengewoon onderwijs beter op elkaar af te stemmen, meer te laten samenwerken en leerlingen van buitengewoon terug te laten keren naar gewoon onderwijs.

Proeftuinen lerarenambt

(basis- en secundair onderwijs)

27 tijdelijke projecten (12 bao en 15 so) kunnen in het schooljaar '23-'24 en '24-'25 maatregelen uitproberen op vlak van schoolorganisatie en hr-beleid om zo het **lerarentekort terug te dringen** en het beroep van leraren te herwaarderen.

Een proeftuin kan werken binnen één van beide domeinen of binnen beide domeinen. Ze zoeken een antwoord op volgende knelpunten:

- Voeren van een **doeltreffend personeelsbeleid**: aantrekken van leraren, terugdringen van de uitstroom en ziekteverzuim van leraren. Je kan afwijken van de bestaande personeelsregelgeving.
- **Bijsturen van de schoolorganisatie** om zo de loopbaan van de leraar aantrekkelijker te maken. Je kan afwijken van de regelgeving op vlak van schoolorganisatie.

Ondersteuningsbeleid voor cognitief sterk functionerende leerlingen

(basis- en secundair onderwijs)

Veertien basisscholen, zes secundaire scholen en een interuniversitair expertisecentrum (KULeuven, UAntwerpen en UGent) slaan de handen in elkaar. De volgende vijf schooljaren **optimaliseren ze het schoolbeleid en de onderwijspraktijk** voor cognitief sterke leerlingen. De scholen verbeteren hun eigen aanbod en sturen elk een **lerend netwerk** van minstens twaalf andere scholen aan. De scholen krijgen hulp van het expertisecentrum om hun beleid en praktijk - op basis van onderzoek - wetenschappelijk te onderbouwen.

Kenniscentrum Leerpunt

(basis- en secundair onderwijs)

[Het kenniscentrum Leerpunt](#) ondersteunt onderwijsprofessionals met betrouwbare en praktische inzichten over de klas- en schoolpraktijk. Vanuit de noden van het onderwijsveld, ontwikkelt en verspreidt het een wetenschappelijke onderbouwde **kennisbasis voor de klaspraktijk**. Leerpunt zal samenwerken met pedagogische begeleidingsdiensten, lerarenopleidingen en andere bestaande initiatieven om het gebruik van de kennisbasis in de praktijk te ondersteunen.

Vlaamse toetsen

(basis- en secundair onderwijs)

In april-mei 2024 leggen alle leerlingen van het **vierde leerjaar basisonderwijs en het tweede jaar secundair onderwijs** een [digitale toets](#) Nederlands en wiskunde af. Een toetscoördinator kan via een schoolloket de [toetsmomenten raadplegen](#). Leerlingen loggen in met hun **LeerID-account** dat ze via de school krijgen. Scholen maken die LeerID-accounts aan via het [LeerID-schoolloket](#). In juni 2024 krijgen scholen de eerste feedback.

Omzetten van aanvullende lestijden / specifieke uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers naar punten

(basis- en secundair onderwijs)

In het schooljaar 2023-'24 kunnen in het kader van de **Oekraïne crisis** ook de aanvullende lestijden / specifieke uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers in het **gewoon basis- en secundair onderwijs en in dbso** omgezet worden in punten. De verkregen punten moeten maximaal dienen om anderstalige nieuwkomers op te vangen.

Wettelijk vermoeden deskundigheid klassenraad

(basis- en secundair onderwijs)

Het vermoeden van deskundigheid van de klassenraad houdt in dat ervan uitgegaan wordt dat een **klassenraad steeds professioneel handelt** bij het beoordelen van de vorderingen van de leerling en het

motiveren van de evaluatiebeslissingen. **Als een leerling of ouder van oordeel is dat er onwettelijk is gehandeld, is het aan de leerling of ouder om dat te bewijzen.**

Om het vertrouwen in de leraar te bevestigen en te versterken werd dit principe **decretaal verankerd**. Aan de motiveringsplicht van de klassenraad bij evaluatiebeslissingen verandert er niets.

Verantwoorden digitale middelen

(basis- en secundair onderwijs)

Scholen die in het schooljaar 2020-2021 nog geen huur-, huurkoop- of aankoopprogramma voor ICT-toestellen hadden, moeten voor 30 april 2024 verantwoorden waarvoor ze de Digisprongmiddelen uit schijf 1 (uitgekeerd in mei 2021) gebruikten. Schoolbesturen mogen verantwoordingsstukken (bv. facturen) indienen met een datum tussen 1 januari 2021 en 31 augustus 2023.

Verplicht overleg en advies over de schoolloopbaan van leerlingen in het basisonderwijs of over revalidatie tijdens de lestijden/lesuren geschrapt

(basis- en secundair onderwijs en CLB)

De school is het eerste aanspreekpunt en verantwoordelijke voor de leerlingbegeleiding. In het basisonderwijs is het verplicht overleg van de school met het CLB bij zittenblijven, het verplicht advies van het CLB bij verlengd verblijf in het kleuteronderwijs, bij vervroegde instap in het lager onderwijs en bij verlengd verblijf in het lager onderwijs voor 14-jarigen geschrapt. Dit betekent ook dat er geen gegevensoverdracht (vanuit het multidisciplinair dossier van de leerling) aan de bevoegde diensten van de Vlaamse overheid meer is. Ook een **aantal verplichte adviezen** die het CLB geeft in het kader van revalidatie tijdens de lestijden/lesuren in het **basis- en secundair onderwijs zijn geschrapt**. Meer specifiek gaat het over het advies CLB voor afwezigheden in kader van revalidatie tijdens de lestijden/lesuren na ziekte of ongeval voor leerplichtigen in het gewoon en buitengewoon onderwijs gedurende maximaal 150 minuten per week en het advies CLB voor afwezigheden in het kader van revalidatie tijdens de lestijden/lesuren voor leerplichtigen in het buitengewoon onderwijs gedurende maximaal 250 minuten per week. Leerlingen, ouders en scholen kunnen steeds terecht bij het CLB met vragen over de schoolloopbaan en het leren en studeren.

HBO5 Basisverpleegkunde

(secundair onderwijs, hoger onderwijs)

In de toekomst zullen er twee verpleegkundige **beroepen naast elkaar bestaan:**

‘basisverpleegkundige’ (niveau HBO5) en ‘verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg’ (niveau bachelor). Daarom wordt de HBO5-opleiding verpleegkunde omgevormd naar de opleiding ‘basisverpleegkunde’. Het curriculum en de organisatie wijzigen niet onmiddellijk, maar in een latere fase. Op het ogenblik dat de eerste studenten afstuderen zal de opleiding voldoen aan de vereisten van de federale wetgeving. Basisverpleegkundigen’ kunnen nadien in een verkort programma verder studeren tot ‘verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg’.

Studenten die de HBO5-opleiding reeds volgen, kunnen hun opleiding afwerken en zullen nog steeds afstuderen als ‘verantwoordelijk algemeen ziekenverple(e)g(st)er’. Ook afgestudeerden behouden deze titel.

Bekwaamheidsbewijzen

(secundair onderwijs, hoger onderwijs)

De lerarenopleiding werd in 2019 hervormd. Hierdoor is er een specifieke regeling voor algemene (en gelijknamige toegepaste technische/praktische) vakken in de derde graad ASO-TSO-KSO. Een

masterdiploma uitgereikt vanaf academiejaar 2023-'24 aangevuld met een diploma educatieve bachelor of educatief graduaat (bpb) levert een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs op. **Een vakspecifieke educatieve master zorgt voor een vereist bekwaamheidsbewijs.**

In schooljaren 2023-'24 en 2024-'25 blijven de huidige officiële vakbenamingen behouden. Pas op 1 september 2025 worden ze geactualiseerd.

ENKEL BASISONDERWIJS

Betere verloning van personeelsleden aangesteld met een “ANDER” bekwaamheidsbewijs die een opleiding (kleuter)onderwijzer volgen

(buitengewoon basisonderwijs)

Leraren die met een ‘ander bekwaamheidsbewijs’ aangesteld zijn in het ambt kleuteronderwijzer ASV of onderwijzer ASV en een opleiding (kleuter)onderwijzer volgen om zo een vereist bekwaamheidsbewijs te behalen, hebben [recht op een salarisschaal 300](#) en dit voor **maximum vijf jaar**. Ze bezorgen hun school een inschrijvingsbewijs van de lerarenopleiding. Na vijf jaar of na uitschrijving vervalt de salarisverhoging en vallen zij terug op salarisschaal 121 of 143. Als de leraren het diploma behalen, worden zij volgens het vereiste bekwaamheidsbewijs betaald.

Nieuw ambt adjunct-directeur

Scholen kunnen via de **verhoogde puntenenveloppe** medewerkers aanstellen als administratief medewerker, beleidsondersteuner en adjunct-directeur.

Adjunct-directeur is een selectieambt waaraan het vereiste bekwaamheidsbewijs ‘ten minste bachelor’ met salarisschaal 413 is gekoppeld. De school gebruikt voor een voltijdse opdracht 100 punten maar mag ook deeltijds aanstellen. Een voltijdse opdracht omvat 36 klokuren per week. Een medewerker in een selectieambt kan ook eerste evaluator zijn.

Toekennen niet-verworven salarisschalen voor ambt beleidsondersteuner

Het ambt van beleidsondersteuner blijft een **wervingsambt** met bijhorende rechten op dezelfde [niet-verworven salarisschalen](#) als hun collega’s in de andere wervingsambten van het basisonderwijs als ze in het bezit zijn van een specifiek bijkomend diploma of getuigschrift.

Extra toelage voor anderstalige kleuters

Verlenging maatregel schooljaar 2022-’23.

Een school heeft recht op **950 euro extra ondersteuning**:

- per bijkomende **anderstalige nieuwkomer (AN) jonger dan 5 jaar** op de instapdag (start schooljaar, eerste schooldag februari, na de paasvakantie en hemelvaart).
- per bijkomende **kleuter, van wie de thuistaal niet-Nederlands (TNN)** die de school meer telt op de instapdag in vergelijking met de teldag voor de omkadering en financiering.

De betaling gebeurt twee keer per jaar. In de berekening genereren leerlingen, ook al zijn ze AN’er én TNN’er, maar 1 keer 950 euro.

Toelatingsvoorwaarden vervroegde instap

Cognitief sterk functionerende leerlingen kunnen vroeger instappen in bubao los van hun leeftijd. Hiervoor is een gunstig advies nodig van de klassenraad kleuteronderwijs of een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs.

Indien de klassenraad kleuteronderwijs een ongunstig advies geeft, kan de leerling toch nog vervroegd instappen als de klassenraad lager onderwijs een gunstig beslissing neemt. **De beslissing van de klassenraad lager onderwijs is doorslaggevend.**

Als ouders na 30 juni beslissen om de overstap te maken of indien de leerling niet ingeschreven was in het kleuteronderwijs, is enkel een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs nodig.

Verhoging vergoeding examenscholen getuigschrift basisonderwijs

De vergoeding voor scholen die dienst doen als examenschool voor het getuigschrift basisonderwijs wordt opgetrokken van 125 euro tot 1000 euro.

Nieuwe eindtermen 2de graad en (specifieke) eindtermen 3de graad

Het eerste leerjaar van de derde graad start met een nieuwe structuur, studieaanbod en eindtermen. Op 1 september 2023 zijn er herwerkte eindtermen voor het eerste leerjaar van de tweede en derde graad. Op 1 september 2024 volgt het tweede jaar van de tweede en derde graad.

Zestien sleutelcompetenties stonden centraal bij het herwerken van de eindtermen. De competenties **Nederlands, andere talen, wiskunde, exacte wetenschappen en technologie krijgen prioriteit**. Alle competenties komen tijdens de leerplicht aan bod.

Vanuit kenmerkende onderdelen van een bepaald wetenschapsdomein werden specifieke eindtermen, herwerkt. De gekende zestien wetenschapsdomeinen bleven daarbij behouden.

Modernisering van 1e leerjaar derde graad

Het studieaanbod van de derde graad krijgt de nieuwe indeling als die van de tweede graad: acht studiedomeinen en drie finaliteiten waaraan de onderwijsvormen gekoppeld zijn. Dit gaat samen met aanpassingen aan de toelatingsvoorwaarden en de modellen van studiebewijzen.

XR-actieplan

Het XR-actieplan zet in op de **professionalisering en verdere uitbouw van XR** om de leereffecten in het technisch en beroepsgericht secundair onderwijs te ondersteunen. Scholen kunnen vanaf dit schooljaar XR-materialen uitlenen bij het RTC in hun provincie. Scholen en leerkrachten krijgen vooraf een verplichte vorming via de [XR-academy](#).

Het lerend netwerk XR biedt inspiratie- en demosesies aan en begeleidt vijftientig scholen in een 1-op-1 professionaliseringstraject.

Via het XR-onderzoek wordt de impact en effectiviteit van XR in onderwijs gemeten. Bovendien wordt er een inspiratiegids en XR-scan ontwikkeld die nadien aangeboden wordt aan het onderwijsveld. Het kenniscentrum Digisprong coördineert die acties.

Interactief afstandsonderwijs

Scholen en besturen krijgen juridische houvast om met [interactief afstandsonderwijs](#) aan de slag te gaan. Ze mogen dit in een maximumpercentage aanbieden **aan groepen** in alle graden van het voltijds so (uitgezonderd aanloopstructuuronderdelen) en opleidingsvorm 3 en 4 buso. Voor individuele leerlingen is het uitzonderlijk mogelijk in heel het so, dus ook in DBSO, leertijd en in opleidingsvorm 1 en 2 buso.

Topsportstatuut F in sporttak hockey

Ook voor de **sporttak hockey (discipline veldhockey)** kan binnen het topsportconvenant het **topsportstatuut F** aan een leerling worden toegekend. Hierdoor kan een leerling aan de hand van een individueel leertraject hockey als topsport combineren met zijn onderwijsloopbaan. Vrijstellingen voor bepaalde opleidingsonderdelen gedurende een deel of het geheel van het schooljaar om deel te kunnen nemen aan trainingen en wedstrijden zijn immers mogelijk.

Bijkomende omkadering voor de afstemming tussen school, internaat en sportfederatie voor topsportleerlingen

Een topsportschool ontvangt specifieke uren-leraar voor de **lokale versterking van de band tussen de school, het internaat en de trainers van de sportfederaties waarmee de topsportscholen samenwerken**. Zo kan een topsportschool werken aan een betere afstemming van de na te streven vaardigheden en attitudes die leerlingen nodig hebben in onderwijs, sport en internaat. Ze kan hiervoor een trajectbegeleider aanstellen.

Bijsturing van de tijdelijke beperking op de afwijking van de leeftijdsvoorwaarde in OKAN

De toelatingsklassenraad kan **afwijken** op de leeftijdsvoorwaarde voor **leerlingen die ten laatste op 31 december volgend op de start van het schooljaar 18 jaar zijn geworden én reeds ingeschreven waren in het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers tijdens het vorige schooljaar**. Hierdoor kunnen deze leerlingen hun traject in het onthaaljaar verder zetten. De klassenraad moet bij deze beslissing lokale capaciteitsdruk in het onthaaljaar mee in overweging nemen. Deze tijdelijke maatregel is geldig tot aan het einde van het schooljaar waarin richtlijn 2001/55/EG afloopt.

Een afwijking op de leeftijdsvoorwaarde voor leerlingen die uiterlijk op 31 december volgend op de start van het schooljaar 11 jaar zijn geworden én starten na de krokusvakantie is nog steeds mogelijk.

Programmatie structuuronderdelen en vestigingsplaatsen

Scholen krijgen meer **autonomie en verantwoordelijkheid** om structuuronderdelen te programmeren zodat ze hun **aanbod beter kunnen afstemmen op lokale noden**.

Scholen so hebben de mogelijkheid om bepaalde structuuronderdelen, waarmee we de uitbouw van het bestaande aanbodprofiel beogen of niet-niche structuuronderdelen vrij te programmeren. Scholen moeten dan wel een norm van minimaal vijf leerlingen behalen op elke vestigingsplaats waarin het nieuw structuuronderdeel is geprogrammeerd.

Scholen buso krijgen omwille van capaciteitsnoden de kans om een programmatie van een school met één opleidingsvorm op te richten of structuuronderdelen vrij te programmeren in scholen met opleidingsvorm 3 en 4 zonder een aanbod type 9.

Een school moet een nieuwe vestigingsplaats in dezelfde of aangrenzende gemeente enkel melden.

Wijziging benaming opleidingen zevende leerjaren

De benamingen van de **derde leerjaren van de derde graad** worden op 1 september aangepast. Ze krijgen allemaal de **vermelding '7e leerjaar'**. Zo is het onmiddellijk duidelijk dat het over een opleiding in het secundair onderwijs gaat. Voor de voorbereidende jaren hoger onderwijs, het naamloos leerjaar en specialisatiejaren bso wordt aan de naam een finaliteit toegevoegd bijvoorbeeld '7e leerjaar gericht op het hoger onderwijs' of '7e leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt'. Op die manier krijgen leerlingen en ouders meer transparantie over de mogelijkheden en kunnen ze gerichter een studiekeuze maken.

Aanpassingen aan toelatingsvoorwaarden en studiebekrachtiging

De toelatingsvoorwaarden en modellen van studiebewijzen worden aangepast:

- Als er een gunstige beslissing van de **toelatingsklassenraad** nodig is, heeft de klassenraad een termijn van **60 kalenderdagen** als het gaat om een leerling die overstapt met een OV4-verslag buso naar voltijds so.
- Er is geen gunstig advies van het CLB en het akkoord van de betrokken persoon nodig om

toegelaten te worden tot het eerste leerjaar B als deze persoon een getuigschrift basisonderwijs heeft. Met andere woorden: **wie een getuigschrift basisonderwijs heeft, is toegelaten tot het eerste leerjaar B mits gunstige beslissing door de klassenraad.**

- **Studiebewijzen behaald in andere contexten** (zoals stelsel van leren en werken of de examencommissie) gelden ook om te starten in het secundair onderwijs.
- Leerlingen die van de duale naar de niet-duale leerweg overstappen binnen de gelijknamige studierichting (of vice versa) moeten hiervoor nooit toelating krijgen van de klassenraad.
- Er zijn nieuwe modellen voor de studiebewijzen van de derde graad.
- Er zijn aanpassingen in de modellen voor de eerste en de tweede graad.

Stageverplichting 3e graad

Vanaf 1 september 2023 is er opnieuw een stageverplichting van toepassing in de derde graad van het secundair onderwijs. Deze stageverplichting is in ruime mate een verderzetting van de verplichting die reeds van toepassing was vanaf schooljaar 2014-'15, maar wordt nu in lijn gebracht met de gemoderniseerde opleidingen en uitgebreid.

De stageverplichting omvat 18 halve dagen stage per schooljaar in de structuuronderdelen van het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs van de dubbele finaliteit, het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs van de arbeidsmarktfinaliteit en alle 7e leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt. De invoering van de verplichting kent een stapsgewijze uitrol en zal vanaf 1 september 2023 van toepassing zijn in het tweede en derde leerjaar van de derde graad, om vervolgens op 1 september 2024 eveneens in werking te treden in het eerste leerjaar van de derde graad.

Scholen die geen invulling kunnen geven aan deze stageverplichting zetten maximaal in op observatieactiviteiten.

Enkel DKO

Lestijden voor pedagogische coördinatie

Academies kunnen maximaal 5% van hun lestijdenpakket onderwijzend personeel inzetten voor pedagogische coördinatie. Dat is een absoluut maximum, dat niet mag overschreden worden.

Terugbetaling inschrijvingsgeld

Leerlingen die zich in september uitschrijven, krijgen hun inschrijvingsgeld volledig terugbetaald.

Op basis van het aantal leerlingen die ingeschreven zijn op 1 oktober stelt AGODI de factuur inschrijvingsgeld op. Academies kunnen op basis van het academiereglement (een deel van) het inschrijvingsgeld terugbetalen aan hun leerlingen.

Leerlingen die op 1 november het inschrijvingsgeld nog niet betaalden, zijn niet-regelmatige leerlingen. Het schoolbestuur kan beslissen om ze uit te schrijven.

Enkel volwassenenonderwijs

Statutaire aanstellingen voor het zomeraanbod

Tijdens de zomermaanden juli en augustus organiseren heel wat centra cursussen. **Vanaf 2024 kan de statutaire aanstelling van leraren (vastbenoemd en tijdelijken) doorlopen.** Ze ontvangen een loon en de gepresteerde dagen tellen mee voor hun dienstanciënniteit. De centra moeten geen rekening houden met voorrangregels en ook niet met de reffectatieregels en in de vacante uren kan niet gemuteerd of geaffecteerd worden.

Inwerkingtreding NT2-wijzigingen van het hertekend inburgeringsbeleid

(volwassenenonderwijs, basiseducatie)

De Vlaamse Regering keurde op 7 oktober 2022 een besluit over de [NT2-test](#) goed en de inwerkingtreding van de NT2-wijzigingen vanaf 1 september 2023.

Cursist

Elke cursist legt aan het einde van de opleiding NT2 taalniveau A2 een test met vier onderdelen (lezen, luisteren, schrijven en spreken) af. De cursist die voor elk onderdeel slaagt, krijgt een certificaat. Wie niet slaagt op een onderdeel, krijgt een nieuwe kans als hij opnieuw (een deel van) de opleiding volgt.

Voor NT2-opleidingen van richtgraad 1 betalen cursisten per module waarvoor het tarief voortaan 1,50 euro per lestijd bedraagt met een maximum van 180 euro. Het verhoogde tarief vanaf een 4de inschrijving vervalt. De eerste deelname aan de NT2-test is inbegrepen. Een herkansing kost telkens 22,5 euro per onderdeel. De cursist die voor de opleiding een gedeeltelijke of volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld geniet, hoeft ook niet voor een nieuwe deelname aan de test te betalen.

Cursisten die voor 1 september 2023 een inburgeringscontract ondertekenen, genieten van een overgangsmaatregel. Ze kunnen met een volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld hun NT2-opleiding aanvatten of afronden maar moeten bij een 4e inschrijving in dezelfde module het verhoogd tarief betalen.

Ontwikkeling NT2-test

Een ontwikkelcommissie, samengesteld uit 10 experten CBE en CVO, stelt de vragen voor de test op. De examencommissie faciliteert het ontwikkelproces en stelt haar toetsexpertise ter beschikking. Het centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) ondersteunt wetenschappelijk.

De geschikte vragen worden in de NT2-testdatabank opgenomen. De centra kunnen ze gratis gebruiken. Een handleiding, beoordelingswijzers en opleiding voor toetsassistenten en examinatoren wordt voorzien.

Afnemen NT2-test

Een CVO met onderwijsbevoegdheid NT2 richtgraad 1 en CBE organiseert deze test. Ze staan in voor de toetsafname, beoordeling en bekendmaking van de resultaten. Over de praktische modaliteiten is met de vertegenwoordigers van het werkveld een afsprakenkader implementatie NT2-test afgesloten. De test gebeurt digitaal op de afgesproken testperiodes.

Fasering invoering

In schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 worden de onderdelen lezen en schrijven ingevoerd. Voor spreken en luisteren volstaat de trajectevaluatie van het centrum.

Enkel onderwijsinternaten

Volwaardige sector

Onderwijsinternaten zijn een volwaardige sector binnen onderwijs, bekrachtigd door een decreet (16 juni 2023) en een besluit van de Vlaamse Regering. Dit biedt besturen personeelsleden, internen en hun ouders een grotere rechtszekerheid.

Enkel Centra voor Leerlingbegeleiding

Versterking leerlingenbegeleiding met extra structureel werkingsbudget

Een extra werkingsbudget van 7.562.000 euro geeft de CLB's de mogelijkheid om **meer in scholen aanwezig** te zijn, het psychosociaal functioneren van leerlingen te verhogen en bestaande preventieve projecten te laten doorlopen. CLB's werken mee aan initiatieven om **vroegtijdig schoolverlaten of ongekwalificeerde uitstroom te voorkomen**. Daarnaast werken ze onderling samen, delen ze **expertise en knowhow** rond thema's zoals kansarmoede, radicalisering, bemiddeling, ...

Structureel werkingsbudget voor netoverstijgende digitaliseringsprojecten

Om leerlingen nog beter te begeleiden, krijgen de ondersteuningscellen van de CLB's een extra structureel werkingsbudget van 1.000.000 euro om **netoverschrijdend innovatieve digitaliseringsprojecten uit te werken**:

- ontwikkelen, onderhouden en implementeren van een **online aanbod**
- ontwikkelen, onderhouden en implementeren van een **digitaal multidisciplinair dossier** van elke leerling en de bijhorende gegevensuitwisseling
- ontwikkelen, onderhouden en implementeren van een **toegankelijk digitaal platform** voor leerlingen, ouders, scholen, leersteuncentra en netwerkpartners

Tegen 31 december '23 werken de ondersteuningscellen hun visie met korte- en langetermijndoelstellingen uit. De bespreking met de diensten van de Vlaamse Regering gebeurt voor 31 januari '24. Voor 30 juni '24 geven de ondersteuningscellen een gemeenschappelijke rapportage over het realiseren van doelen en het inzetten van middelen over het afgelopen schooljaar en blikken ze vooruit naar volgend schooljaar.

Enkel hoger onderwijs

Nieuwe maatregelen van studievoortgangsbewaking

Vanaf academiejaar 2023-2024 gelden nieuwe maatregelen van studievoortgangsbewaking die de hogescholen en universiteiten een kader bieden om tijdens het studietraject van een student snel te kunnen ingrijpen bij onvoldoende studievoortgang. De volgende maatregelen zijn verplicht:

- Elke eerste inschrijving voor een bacheloropleiding gebeurt binnen een standaard modeltraject van 54 tot 66 studiepunten. Uitzonderingen zijn mogelijk.
- Een student moet binnen de twee academiejaren slagen voor alle opleidingsonderdelen van zijn eerste inschrijving. Doet hij dat niet, dan kan hij niet meer inschrijven voor deze opleiding, ook niet in een andere hogeschool of universiteit.
- Hogescholen en universiteiten zijn verplicht om studieadvies te geven aan een student die onvoldoende studierendement behaalt na de eerste examenperiode.
- Een student heeft het recht op een gesprek met een studie- of trajectbegeleider.

Aanvullend zijn er nog andere maatregelen die hogescholen of universiteiten kunnen nemen, maar ze zijn niet verplicht.

- Na een starttoets kan de instelling bij de deliberatie rekening houden met het niet deelnemen aan de verplichte remediëring of ze kan een bindende voorwaarde opleggen.
- De hogeschool of universiteit kan weigeren om een student na het eerste jaar opnieuw in te schrijven voor de opleiding als blijkt dat een volgende inschrijving in deze opleiding geen positief resultaat zal opleveren. Ze bepaalt zelf de grens vanaf wanneer de weigering wordt toegepast.
- De hogeschool of universiteit kan bindende voorwaarden opleggen als een student geen 60% studierendement haalt.
- Als een student na twee inschrijvingen niet geslaagd is voor een opleidingsonderdeel, kan de hogeschool of universiteit een bindende voorwaarde opleggen of een volgende inschrijving weigeren.
- De hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student in een volgend academiejaar weigeren als hij niet voldoet aan een opgelegde bindende voorwaarde.
- Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als uit zijn dossier manifest blijkt dat een verdere inschrijving geen positief resultaat zal opleveren.
- De hogeschool of universiteit kan een stage of praktisch opleidingsonderdeel onderbreken als blijkt dat de student ongeschikt is voor de uitoefening van het beroep waartoe de opleiding hem opleidt.

De hogescholen of universiteiten nemen hun concrete studievoortgangsmaatregelen op in hun onderwijsreglement.

Starttoetsen en verplichte remediëring

Voor verschillende [bacheloropleidingen](#) is deelname aan een starttoets verplicht om te mogen inschrijven. Een student die de minimumscore op de starttoets niet haalt, is verplicht om het remediëringstraject dat de hogeschool of universiteit oplegt te volgen. Zo kunnen de startcompetenties gericht bijgewerkt worden en heeft de student meer kans om te slagen.